

DEUTSCHE GRAMMATIK FÜR ALLE Repetytorium grammatyczne języka niemieckiego nie tylko dla maturzystów

**KATARZYNA MATUSIAK, GUIDO HEITKÖTTER,
MACIEJ GANCZAR** (redakcja naukowa)

ISBN: 978-83-7561-117-5
format 165/235, oprawa miękka
liczba stron: 320
cena: 44,90 zł

Repetytorium jest przeznaczone dla osób uczących się języka niemieckiego na poziomie od A1+ do B1 według Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Stanowi ono nieocenioną pomoc zwłaszcza dla uczniów liceów ogólnokształcących oraz maturzystów zdających maturę z języka niemieckiego zarówno na poziomie podstawowym, jak i rozszerzonym. Ponadto z repetytorium mogą korzystać studenci germanistyki, słuchacze kolegów językowych, uczestnicy kursów językowych przygotowujących do certyfikatów, młodzi ludzie rozpoczynający pracę w firmach niemieckich, jak i wszyscy uczący się indywidualnie.

O AUTORACH

Katarzyna Matusiak – absolwentka Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych w Sieradzu oraz filologii germańskiej Uniwersytetu Łódzkiego; nauczyciel praktycznej nauki języka niemieckiego w NKJO w Sieradzu; autorka podręcznika do nauki rozumienia ze słuchu *Hörverstehen*; współprowadzi audycję radiową *Język niemiecki na co dzień* w Naszym Radiu w Sieradzu.

Guido Heitkötter – absolwent Westfalskiego Uniwersytetu Wilhelma w Münster oraz wielu kursów z metodyki nauczania języka niemieckiego, m.in. na Uniwersytecie Ludwiga Maximiliana w Monachium i w Goethe-Institut; mieszka od kilku lat w Polsce, gdzie pracuje w charakterze lektora języka niemieckiego oraz tłumacza, współpracuje z licznymi wydawnictwami.

Maciej Ganczar – dr n. hum., absolwent Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Studium Doktoranckiego na Wydziale Humanistycznym Uniwersytetu Śląskiego; nauczyciel akademicki; tłumacz literatury niemieckojęzycznej; autor publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu literaturoznawstwa oraz języków specjalistycznych; rzeczoznawca MEN ds. podręczników szkolnych przeznaczonych do kształcenia ogólnego.

Spis treści

Słowo wstępne	7
Lista skrótów	8
1. Odmiana czasowników	9
2. Czasowniki <i>haben, sein</i> i <i>werden</i>	15
3. Czasowniki modalne	17
4. Znaczenia czasowników modalnych	21
5. Czasowniki zwrotne	26
6. Czasowniki złożone	34
7. Czas teraźniejszy Präsens	39
8. Czas przeszły Perfekt	41
9. Perfekt z <i>haben</i> i <i>sein</i>	50
10. Czas przeszły Präteritum	54
11. Czas zaprzeszy Plusquamperfekt	61
12. Czas przyszły Futur I	63
13. Tryb rozkazujący	65
14. Tryb przypuszczający Konjunktiv II	71
15. Strona bierna Vorgangspassiv	79
16. Bezokolicznik z <i>zu</i> i bez <i>zu</i>	84
17. Imiesłowy Partizip Präsens oraz Partizip Perfekt	88
18. Rekcja czasowników	92
19. Rodzaj rzeczownika	95
20. Deklinacja rzeczowników w liczbie pojedynczej	99
21. Deklinacja rzeczowników w liczbie mnogiej	103
22. Deklinacja nazw własnych	108
23. Deklinacja rzeczowników odprzymiotnikowych i odimiesłowowych ...	111
24. Rekcja rzeczowników	113
25. Deklinacja przymiotników	116
26. Stopniowanie przymiotników	121
27. Rekcja przymiotników	125
28. Liczebniki	127
29. Określenia czasu	131
30. Przysłówki	134
31. Rodzajniki	139

32. Zaimki osobowe	144
33. Zaimki dzierżawcze	149
34. Zaimki wskazujące	154
35. Zaimki nieokreślone	156
36. Zaimki pytajne	164
37. Zaimki względne	167
38. Zaimek <i>es</i>	169
39. Przyimki z biernikiem	171
40. Przyimki z celownikiem	174
41. Przyimki z biernikiem lub celownikiem	177
42. Przyimki z dopełniaczem	181
43. Przyimki czasu	183
44. Przyimki miejsca i kierunku	188
45. Przyimki przyczyny	197
46. Przeczenia <i>nein</i> , <i>nicht</i> i <i>kein</i>	199
47. Zdania pojedyncze	202
48. Zdania złożone współrzędnie	207
49. Zdania złożone podrzędnie	212
50. Zdania okolicznikowe przyczyny	215
51. Zdania okolicznikowe czasu	219
52. Zdania okolicznikowe przyzwolenia	224
53. Zdania okolicznikowe celu	226
54. Zdania okolicznikowe warunku	228
55. Zdania dopełnieniowe	230
56. Zdania przydawkowe/względne	237
57. Słowotwórstwo	240
58. Wyrażenia rzeczownikowo-czasownikowe	245
Test sprawdzający znajomość gramatyki na poziomie A1-B1	249
Tabele gramatyczne	257
Niemiecko-polski glosariusz pojęć gramatycznych	275
Polsko-niemiecki glosariusz pojęć gramatycznych	279
Rozwiązania	283

1

Odmiana czasowników

Ze względu na odmianę czasowniki w języku niemieckim można podzielić na regularne i nieregularne.

Odmiana czasowników regularnych

W czasie teraźniejszym *Präsens* czasowniki regularne odmieniają się przez dodanie do tematu czasownika odpowiedniej końcówki koniugacyjnej, charakterystycznej dla danej osoby i liczby. Tematem jest ta część czasownika, która pozostaje po odjęciu końcówki **-en** od bezokolicznika. Temat czasowników regularnych pozostaje niezmienny.

besuchen → besuch-

Końcówki koniugacyjne czasowników w czasie teraźniejszym *Präsens*

	Singular	Plural
1. Person	-e	-en
2. Person	-st	-t
3. Person	-t	-en

Odmiana czasowników regularnych **besuchen** – odwiedzać, uczyć się do

	Singular	Plural
1. Person	ich besuche e	wir besuchen e
2. Person	du besuch st	ihr besuch t
3. Person	er/sie/es besuch t	sie besuch e n

Forma grzecznościowa (pan, pani, państwo, panowie, panie) zarówno dla liczby pojedynczej, jak i liczby mnogiej pokrywa się w formie z czasownikiem w 3. osobie liczby mnogiej: **Sie besuchen**. Zaimek formy grzecznościowej zawsze piszemy wielką literą.

Odmiana czasowników nieregularnych

Czasowniki nieregularne otrzymują w czasie teraźniejszym *Präsens* do tematu czasownika te same końcówki koniugacyjne, co czasowniki regularne. Nieregularność przejawia się obocznościami w samogłoskach rdzennych. Do zmiany tej dochodzi **tylko w 2. i 3. osobie liczby pojedynczej**, np. **-e-** na **-ie-** (**sehen**: du **siehst**, er **sieht**). Oboczności samogłosek rdzennych większości czasowników nieregularnych znajdują się w tabeli *Czasowniki nieregularne* na stronie 257.

Odmiana czasowników nieregularnych

treffen – spotykać

	Singular	Plural
1. Person	ich treffe	wir treffen
2. Person	du triffst	ihr trefft
3. Person	er/sie/es trifft	sie/Sie treffen

Wyjątki

1. Jeśli temat czasownika kończy się na **-t** lub **-d**, to w 2. i 3. osobie liczby pojedynczej oraz w 2. osobie liczby mnogiej między temat a końcówkę dodaje się samogłoskę **-e**.

arbeiten – pracować

	Singular	Plural
1. Person	ich arbeite	wir arbeiten
2. Person	du arbeitest	ihr arbeitet
3. Person	er/sie/es arbeitet	sie/Sie arbeiten

2. Podobnie czyni się, jeśli temat czasownika kończy się na pojedyncze **-m** lub **-n** poprzedzone spółgłoską, z wyjątkiem spółgłosek **-l** oraz **-r**.

atmen – oddychać

	Singular	Plural
1. Person	ich atme	wir atmen
2. Person	du atmest	ihr atmet
3. Person	er/sie/es atmet	sie/Sie atmen

ale

lernen – uczyć się

	Singular	Plural
1. Person	ich lerne	wir lernen
2. Person	du lernst	ihr lernt
3. Person	er/sie/es lernt	sie/Sie lernen

kommen – przychodzić

	Singular	Plural
1. Person	ich komme	wir kommen
2. Person	du kommst	ihr kommt
3. Person	er/sie/es kommt	sie/Sie kommen

3. Jeśli temat czasownika kończy się na **-s**, **-ß**, **-x** lub **-z**, to w 2. osobie liczby pojedynczej końcówkę koniugacyjną skraca się do spółgłoski **-t**.

grüßen – pozdrawiać

	Singular	Plural
1. Person	ich grüße	wir grüßen
2. Person	du grüßt	ihr grüßt
3. Person	er/sie/es grüßt	sie/Sie grüßen

4. Czasowniki kończące się na **-eln** lub **-ern** tracą w 1. osobie liczby pojedynczej samogłoskę **-e**.

wechseln – wymieniać

	Singular	Plural
1. Person	ich wechsele	wir wechseln
2. Person	du wechselst	ihr wechselt
3. Person	er/sie/es wechselt	sie/Sie wechseln

5. Specyficzną odmianą charakteryzuje się czasownik *wissen*.

wissen – wiedzieć

	Singular	Plural
1. Person	ich weiß	wir wissen
2. Person	du weißt	ihr wisst
3. Person	er/sie/es weiß	sie/Sie wissen

Uwaga

W języku niemieckim należy pamiętać o zgodności podmiotu i orzeczenia. Jeśli w zdaniu występują czasowniki w różnych osobach, to postępujemy wg wzoru:

ich und du = wir
 wir und ihr = wir
 du, er und ich = wir
 ihr, sie und ich = wir
 du und er = ihr
 ihr und sie = ihr

Przykłady

Ich und du **machen** heute Einkäufe. (Ja i ty robimy dzisiaj zakupy).

Wir und ihr **lernen** heute bei mir zu Hause. (My i wy uczymy się dzisiaj u mnie w domu).

Du, er und ich **spielen** heute zusammen Karten. (Ty, on i ja gramy dzisiaj razem w karty).

Ihr, sie und ich **essen** heute Abend im Restaurant. (Wy, ona i ja jemy wieczorem w restauracji).

Du und er **geht** um sieben nach Hause. (Ty i on idziecie do domu o siódmej).

Ihr und sie **nutzt** diesen Computer gemeinsam und ich nehme den da. (Wy i oni korzystacie wspólnie z tego komputera, a ja wezmę ten tam).

Ćwiczenia

1. Wstaw odpowiednią końcówkę.

1. Ich heiß__ Klaus Wischniewski.
2. Mein Freund Luigi hör__ Deutsche Welle im Internet.
3. Gabi lach__ oft.

4. Er schrei__ viel zu laut.
5. Warum dank__ du mir?
6. Ohne seine Mutter wein__ das Kind immer.
7. Wir tanz__ nicht, aber Maja tanz__ mit Erich.
8. Was such__ du hier?
9. Die Musik stör__ mich nicht beim Lernen.
10. Wir trink__ Cola, aber ihr und sie trink__ nur Mineralwasser, oder?
11. Die Mutter setz__ das Kind auf das rote Sofa.
12. Die Kinder renn__ zur Schule.
13. Beate schick__ ihr Kind dieses Jahr in die Schule.
14. Ulrich verdien__ mehr als seine Ehefrau.
15. Herr Schulze wäsch__ sein Auto mindestens einmal pro Woche.
16. Ihr, sie und ich fahr__ heute alle geschäftlich nach Dortmund.
17. Du und ich bleib__ länger in der Schule.
18. Wir und ihr diskutier__ im Unterricht über die Todesstrafe.
19. Du und er denk__ nur an euren Urlaub!
20. Lauf__ ihr und sie wirklich jeden Tag 10 Kilometer?

geschäftlich –
służbowo

Todesstrafe, die –
kara śmierci

2. Uzupełnij zdania czasownikami podanymi w nawiasach w czasie

Präsens.

1. Frau Francke _____ in München. (wohnen)
2. Das Brot _____ auf dem Tisch. (liegen)
3. Ich _____ ein interessantes Buch. (lesen)
4. Wir _____ wirklich nicht! (lügen)
5. Michael _____ seiner Oma. (winken)
6. Ihr _____ für das Abendessen und ich _____ für die Kinokarten, in Ordnung? (zahlen)
7. Viola und Georg _____ die ganze Zeit über die Reise nach Kenia. (sprechen)
8. Der Direktor _____ seine Angestellten und _____ in sein Büro. (grüßen, gehen)
9. Ihr _____ immer bei Tante Christina. (schlafen)
10. Du _____ einen Brief und ich _____ meine Hausaufgabe. (schreiben, machen)
11. Der Kleine _____ seine Mutter. (küssen)
12. Hier in München _____ viele Schauspieler. (leben)
13. In der Schule _____ Jakob Französisch und Englisch. (lernen)
14. Annemarie und Stefanie _____ als Kellnerinnen. (arbeiten)
15. Du _____ morgen das Geld ganz sicher! (bekommen)

winken –
machać

Schauspieler, der –
aktor

3. Uzupełnij zdania czasownikami z ramki w czasie *Präsens*.

antworten, bauen, beginnen, benutzen, fahren, fragen,
helfen, nehmen, reden, sagen, wissen

1. Wer _____ mir auf diese Frage?
2. Steffi _____ ihrem Freund beim Umzug.
3. Connie und Tobias _____ ein kleines Haus.
4. In den Urlaub _____ wir nur Sommerkleidung und Sandalen.
5. Zu diesem Thema _____ ich nichts.
6. Mein neuer Arbeitskollege _____ zu viel.
7. Um wie viel Uhr _____ der Film?
8. Elena _____ morgen geschäftlich nach Dortmund.
9. Warum _____ du mich, ich _____ doch nichts.
10. Beim Zähneputzen _____ er immer Zahnseide.

Zahnseide, die –
nić dentystyczna

4. Ułóż zdania z podanych wyrazów. Pamiętaj o odmianie czasownika.

1. ein großes Haus / Erich / besitzen
.....
2. Steffi / zum Geburtstag / ihrer Mutter / gratulieren
.....
3. dem Schüler / der Lehrer / nicht / glauben
.....
4. alleine / das kleine Mädchen / in den Park / gehen
.....
5. warum / ihr / kein Geld / uns / geben?
.....
6. noch / Feuer / im Kamin / brennen
.....
7. ihren Hund / Melanie / jede Woche / bürsten
.....
8. um ihre Rechte / Frauen / kämpfen
.....
9. seit dem Autounfall / Karlheinz / im Rollstuhl / sitzen
.....
10. etwas Leckeres / hier / ich / riechen
.....

Kamin, der –
kominek

Rollstuhl, der –
wózek inwalidzki

5. Uzupełnij dialog czasownikami z ramki.

arbeite, fahren, fragst, gehen, heiße, heiße, heißt, kenne, komme,
komme, kommst, machst, machst, sagst, studiere

DEUTSCHE GRAMMATIK FÜR ALLE

A: Hallo, wie _____ du?

B: Ich _____ Martina, und du?

A: Ich _____ Olaf. Woher _____ du, Martina?

B: Aus Berlin, und du?

A: Ich _____ aus Bremen.

B: Olaf, was _____ du hier in Stuttgart?

A: Ich _____ an der Uni Hohenheim, und du?

B: Ich _____ bei Porsche.

A: Oh, interessant! Und was _____ du heute Abend?

B: Nichts Besonderes, warum _____ du?

A: Vielleicht _____ wir zusammen ins Kino? Was _____ du dazu?

B: Ja, gerne, aber ich _____ Stuttgart noch nicht so gut.

A: Kein Problem! Ich _____ um 7:00 Uhr zu dir und wir _____ mit der U-Bahn ins Stadtzentrum.

B: Super! Hier ist meine Adresse.

A: Danke, also bis um 7:00.

B: Ja, bis dann!

Uni, die – skrót od
słowa *Universität*,
czyli uniwersytet

U-Bahn, die – metro

Zachęcamy do lektury!